

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ЛУЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**АРХІТЕКТУРНЕ ПРОЄКТУВАННЯ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА
(РАЗОМ З КП)**

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої світи освітньої програми
«Архітектура та містобудування»
галузі знань 19 Архітектура та будівництво
спеціальності 191 Архітектура та містобудування
денної форми навчання

Луцьк – 2025

УДК 7.03

Голова вченої ради факультету архітектури, будівництва та дизайну
_____ О. АНДРІЙЧУК

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозиторій ЛНТУ
Директор бібліотеки _____ Н. ПОЛЩУК

Рекомендовано до видання вченою радою факультету архітектури, будівництва та
дизайну ЛНТУ,
протокол № _____ від « _____ » _____ 2025 року.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри архітектури та дизайну ЛНТУ, протокол
№ _____ від « _____ » _____ 2025 року.

Завідувач кафедри АД _____ О. ПАСІЧНИК

Укладач: _____ О. Балан, асистент кафедри архітектури та дизайну ЛНТУ.

Рецензент: _____ О.Пасічник, кандидат архітектури, доцент кафедри
архітектури та дизайну ЛНТУ.

Відповідальний за випуск: _____ О.ПАСІЧНИК, завідувач кафедри архітектури
та дизайну ЛНТУ.

Архітектурне проектування міського середовища (разом з КП) [Текст]: методичні
вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти галузь знань - 19 «Архітектура і будівництво» спеціальність – 191
«Архітектура та містобудування» освітня програма – «Архітектура та
містобудування» / уклад. О. Балан - Луцьк: ЛНТУ, 2025 – 20 с.

Видання складено згідно з робочою програмою навчальної дисципліни, містить
перелік основні вимоги до самостійної роботи. Призначене для студентів
спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»

© О.БАЛАН 2025

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АРХІТЕКТУРНЕ ПРОЄКТУВАННЯ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА (РАЗОМ З КП)»
Опис дисципліни «Архітектурне проєктування міського середовища (разом з КП)»**

Дисципліна «Архітектурне проєктування міського середовища (разом з КП)»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань (шифр, найменування) – 19 «Архітектура та будівництво»	Статус дисципліни <i>обов'язкова складова</i> Мова навчання <i>українська</i>
Кількість залікових модулів: 5	Спеціальність (шифр, найменування) – 191 «Архітектура та містобудування»	Рік підготовки: <i>Денна – 3-й</i> Семестр: <i>Денна – 5-й</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Практичні заняття: <i>Денна – 90 год.</i>
Загальна кількість годин – 180		Самостійна робота: <i>Денна – 90 год.</i>
Тижневих годин – 12, з них аудиторних – 6		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Архітектурне проєктування міського середовища (разом з КП)».

2.1. Опис дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання.

Навчальна дисципліна «Архітектурне проєктування міського середовища (разом з КП)» забезпечує професійний розвиток здобувача вищої освіти та спрямована на формування фахових компетенцій і необхідної кількості професійних знань щодо засобів та методів формування громадських просторів та місць різного призначення, архітектурних комплексів, міста в цілому. Знань щодо основних методів, стратегій і прийомів проєктування населених пунктів, формування здобувачами компетенцій, котрі включають уявлення про масштаби містобудівної діяльності, методики містобудівного прогнозування, програмування, планування, проєктування та управління;

Спеціальні (предметні) компетентності; здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних документів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд; здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проєктуванні; усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проєктування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів; здатність до розробки архітектурно-містобудівних рішень з урахуванням безпекових санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних і енергозберігаючих, техніко-економічних вимог і розрахунків; усвідомлення теоретичних основ містобудування та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач.

Програмні результати навчання: знати історію розвитку містобудування в світовому контексті; проблеми формування генеральних планів та напрямки їх вирішення; нормативні акти в сфері містобудування; аспекти планування районів міст; техніко-економічні показники містобудування; засади формування вулично-магістрального та природного каркасу міста; заходи охорони навколишнього середовища; засади вертикального та горизонтального планування міських та сільських поселень; вміння оцінювати природні умови та ефективність містобудівних рішень; розпланувати міські райони/квартали різного призначення; розраховувати площі міських територій/зон відповідно до чисельності потреб населення; здійснювати розробку генеральних планів із врахуванням історичних зон; визначати місце та завдання системи обслуговування, здійснювати комплексну функціонально-містобудівну оцінку територій; формувати міський ландшафт та містобудівну композицію.

Програма служить для опанування методології розроблення детальних планів міських територій, як основної складової проектної документації міської забудови та реалізації генплану міста. Проекти виконуються на аутентичній топооснові, по технічним завданням реальних забудовників.

Проекти розробляються у повному об'ємі передбаченому державних будівельних норм включаючи пояснювальну записку. Знання та навички набуті в процесі розробки цього виду документації дають можливість претендувати на роботу пов'язану з розробленням містобудівної документації.

Робота над розробкою документації у групах сприяє розвитку навичок колективної творчості та праці, що важливо для асиміляції молодих спеціалістів в професійні творчі колективи.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Формування у здобувачів уявлень про теоретичні і практичні основи сталого розвитку населених територій, муніципальних утворень; вивчення закономірностей формування і розміщення об'єктів державного/регіонального/місцевого значення на території районів і муніципальних утворень різного типу, що забезпечують встановлені в суспільстві стандарти побуту, відпочинку і праці жителів, поліпшення екологічних та естетичних якостей навколишнього середовища; вивчення процесу містобудівного аналізу з урахуванням соціальної, економічної, інженерно-технічної, естетичної, санітарно-гігієнічної та екологічної точок зору і послідовності розробки схеми територіального планування регіону/муніципального освіти або генерального плану поселення/міського округу; оволодіння теоретичними і методичними навичками розробки проекту документів територіального планування різного адміністративно-територіального рівня.

Формування у здобувачів проектних навичок по розробці детальних планів територій з розміщенням на них житлових або громадських комплексів. Від розробки концепції детального плану до виконання всього комплексу креслень, визначених державними будівельними нормами та написанням пояснюючої записки по вказаній нормі.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук

Загальні компетентності

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК07. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК08. Навички міжособистісної взаємодії

ЗК11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності спеціальності

СК02. Здатність застосовувати теорії, методи і принципи фізико-математичних, природничих наук, комп'ютерних, технологій для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування

СК04. Здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних документів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд, створення безбар'єрного архітектурно-містобудівного середовища.

СК05. Здатність до аналізу і оцінювання природно-кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально-демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного проектування

СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні

СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів

СК08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК09. Здатність розробляти архітектурно-художні, функціональні, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, а також виконувати креслення, готувати документацію архітектурно-містобудівних проєктів.

СК10. Здатність до участі в підготовці архітектурно-планувальних завдань на проектування, в організації розробки архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних проєктів.

СК11. Здатність до ефективної роботи в колективі, а також до співпраці з клієнтами, постачальниками, іншими партнерами та громадськістю при розробленні, узгодженні і публічному обговоренні архітектурних проєктів.

СК12. Усвідомлення особливостей використання різних типів конструктивних та інженерних систем і мереж, їх розрахунків в архітектурно-містобудівному проектуванні.

СК13. Здатність до розробки архітектурно-містобудівних рішень з урахуванням безпекових і санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних і енергозберігаючих, техніко-економічних вимог і розрахунків, вимог щодо екологічності, енергоефективності, інклюзивності.

СК14. Усвідомлення особливостей застосування сучасних будівельних матеріалів, виробів і конструкцій, а також технологій при створенні об'єктів містобудування, архітектури та будівництва

СК15. Здатність до здійснення комп'ютерного моделювання, візуалізації, макетування і підготовки наочних ілюстративних матеріалів до архітектурно-містобудівних проєктів

СК16. Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проектування

СК17. Усвідомлення теоретичних основ містобудування та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач

СК18. Усвідомлення теоретичних основ архітектури будівель і споруд, основ реконструкції, реставрації архітектурних об'єктів та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач

СК19. Здатність застосовувати теоретичні основи дизайну архітектурного середовища для розв'язання складних спеціалізованих задач

СК20. Здатність застосовувати теоретичні основи ландшафтної архітектури для розв'язання складних спеціалізованих задач

СК21. Враховувати особливості регіональних і місцевих передумов архітектурної діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Пререквізити дисципліни:

- Інженерна геодезія,
- Ландшафтна архітектура та благоустрій території;
- Містобудування та територіальне планування.

2.5. Результати навчання.

Програмними результатами навчання є:

ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності

ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проектування

ПР05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування

ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проєктних архітектурно-містобудівних рішень

ПР07. Застосовувати програмні засоби, ІТ-технології та інтернет-ресурси для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування

ПР08. Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проектування

ПР09. Розробляти проєкти, здійснювати передпроєктний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проектування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів

ПР10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-містобудівному проектуванні

ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проектуванні

ПР12. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та типологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтного середовища на засадах безпековості, екологічності, енергоефективності, інклюзивності.

ПР13. Виявляти, аналізувати та оцінювати потреби і вимоги клієнтів і партнерів, знаходити ефективні спільні рішення щодо архітектурно-містобудівних проєктів

ПР14. Обирати раціональні архітектурні рішення на основі аналізу ефективності конструктивних, інженерно-технічних систем, будівельних матеріалів і виробів, декоративно-оздоблювальних матеріалів

ПР15. Забезпечувати дотримання безпекових, санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних, техніко-економічних вимог і розрахунків, вимог щодо екологічності, енергоефективності, інклюзивності в архітектурно-містобудівному проектуванні.

ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонуваніх рішень у сфері містобудування та архітектури

ПР17. Застосовувати енергоефективні та інші інноваційні технології при проектуванні архітектурних об'єктів

ПР18. Знати особливості участі в архітектурно-містобудівному конкурсному проектуванні.

ПР19. Організувати презентації та обговорення проєктів архітектурно-містобудівного і ландшафтного середовища

ПР20. Враховувати особливості регіональних і місцевих природних, економічних, екологічних, соціальних та інших умов прийняття та реалізації містобудівних та архітектурних рішень.

Після завершення вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- знати нормативно-правову базу територіального планування і типологію функціональних зон;
- знати склад і змісти детального планування території;

- сучасні світові тенденції розвитку територій та міст;
- механізм побудови стратегії розвитку міст та територій, правову основу розроблення детального плану територій.

вміти:

- розробляти ескізні пропозиції в складі детального плану території з урахуванням результатів містобудівного аналізу;
- виконувати необхідні для розробки містобудівної документації містобудівні, просторові, територіальні, демографічні, соціологічні та економічні дослідження, топографо-геодезичні, інженерно-геологічні, картографічні дослідження, аналіз, прогноз, моделювання, проведення експериментів;
- розробляти альтернативні варіанти містобудівних рішень для територіального об'єкту;
- визначати містобудівні нормативи в складі генеральних планів поселень і муніципальних округів.

3. Програма навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Основи містобудівного планування та урбаністика

Тема 1. Містобудівний розвиток територій

Містобудівна проблематика в контексті глобальних економічних, екологічних і політичних викликів. Основні поняття і терміни, що характеризують системи містобудівного планування: програмно-цільові та балансові моделі планування, зміна парадигм планування, проблеми відповідності механізмів управління завданням розвитку, інновації: «оперативне планування», «Форсайт-технології», «бере участь планування», «адвакативне планування», «стратегічне планування», цільові установки. Містобудівне зонування: порядок встановлення територіальних зон і містобудівних регламентів, карта містобудівного зонування.

Тема 2. Прогнози, параметри та індикатори в містобудівному плануванні

Перспективи вдосконалення містобудівного планування. Планування і розвиток громадських інститутів. Шляхи гармонізації екологічних умов розвитку і необхідних стандартів проживання. Питання оцінки якості життя. Аналіз і прогноз населення муніципального освіти: аналіз чисельності населення і трудових ресурсів, прогнозування чисельності населення, зведений прогноз чисельності населення (синтез прогнозів). Драйвери соціально-економічного зростання і містобудівного розвитку, зростання регіональних відмінностей, феномени нерівномірності. Проблеми зміни клімату, порушення біорізноманіття, механізми підвищення еко-відповідальності, ресурс перспективної моделі розвитку, містобудівне планування і національні програми соціально-економічного розвитку.

Тема 3. Містобудівне регулювання і розвиток територій

Урбанізація і питання системної динаміки. Зростання регіональних відмінностей і діапазон заходів, вживаються на глобальному й регіональному рівнях. Специфіка нових підходів управління процесами урбанізації.

Елементи системи. Механізми збільшення ступеня контролю й основні цілі планування. Проблеми здійснення контролю і забезпечення ефективного управління містобудівними процесами. Структура реформ в традиційних парадигмах планування.

Тема 4. Містобудівна політика

Ієрархія містобудівного планування. Зміни в організації системи планування, міста і міська влада, рішення проблем з позицій «мережевого співтовариства», розвитку систем «зворотного зв'язку» і громадської участі. Містобудівний кодекс, правове і просторове регулювання розвитку територій, просторового розвитку та інтереси сторін: населення, приватний бізнес, адміністрація архітектори і планувальники. Пріоритетні напрямки формування і розвитку програм: містобудівна політика, містобудівне законодавство, економіка містобудування, оцінка екологічних наслідків реалізації містобудівних проектів, теорія планування і розвитку ринків, напрями забезпечення

якості життя і стандартів проживання, рішення проблем транспорту, кризове управління програмне та інформаційне забезпечення містобудівної діяльності

Змістовий модуль 2. Містобудівний регламент

Тема 5. Комунікації в системі планування

Планувальні інструменти поліпшення соціально-екологічного стану. Позиції влади і суспільства у формуванні політичного порядку. Питання модернізації міського середовища та ефективність роботи всієї системи містобудівного планування.

Тема 6. Правила землекористування і забудови

Координація процесів розвитку і планування. Механізми і інструменти координації містобудівного розвитку. Проблематика сталого розвитку в контексті політичної стабільності. Програми координації в програмах доступного житла. Механізми вдосконалення розвитку систем обслуговування (медичного, соціального). Розвиток громадянського суспільства та мінливі функції містобудівного управління. Природоохоронні заходи: захист міських земель від негативних процесів, охорона водних джерел від забруднення. Модель комплексної системи управління містобудівним розвитком муніципальних утворень. Прогнозування використання земельних ресурсів муніципального освіти методом екстраполяції, нормативним методом.

Тема 7. Якість середовища і публічного простору

Небезпека виникнення конфліктних ситуацій. Етапи стратегічного планування: ситуаційний аналіз; вибір стратегічних перспектив; демаркація цілей і задач; вибір ключових індикаторів; планування заходів і процедур моніторинг реалізації стратегії. Індикатори містобудівного розвитку та їх місце в інструментарії менеджменту. Завдання інформаційного забезпечення. Збалансована система показників. Опис перспектив розвитку і шляхів їх досягнення; часовий горизонт (співвіднесення очікуваних результатів з етапами розвитку); показники моніторингу (інструменти виміру досягнення поставленої мети).

Тема 8. Еволюція культури містобудівного планування

Планування в контексті завдань розвитку, програми та цілі розвитку, динаміка розвитку та стандарти забезпечення безпеки та сприятливих умов життєдіяльності людини (в тому числі об'єктами соціального та комунально призначення, з доступності для населення, включаючи інвалідів, об'єктами інженерної інфраструктури, благоустрою території).

Тема 9. Інституційний устрій системи планування

Форми управління розвитком територій, інститути управління розвитком, механізми координації територіального зростання і просторового розвитку, механізми регулювання землекористування та види дозволеного використання земельних ділянок, механізми координації та субординації в містобудуванні, проблеми децентралізації містобудівного управління. Ефективність намічуваних заходів: економічний, екологічний та соціальний обґрунтування заходів.

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни
«Архітектурне проектування міського середовища (разом з КП)»
Денна форма навчання**

Назва теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Основи містобудівного планування та урбаністика					
Тема 1. Містобудівний розвиток території	-	10	10	-	МО ₇ МО ₉
Тема 2. Прогнози, параметри та індикатори в містобудівному плануванні	-	10	10	-	МО ₇ МО ₉
Тема 3. Містобудівне регулювання та розвиток територій	-	10	10	-	МО ₇ МО ₉
Тема 4. Містобудівна політика	-	10	10	-	МО ₇ МО ₉
Змістовий модуль 2. Містобудівний регламент					
Тема 5. Комунікації в системі планування	-	10	10	-	МО ₇ МО ₉
Тема 6. Правила землекористування і забудови	-	10	10	-	МО ₇ МО ₉
Тема 7. Якість середовища і публічного простору	-	10	10	-	МО ₇ МО ₉
Тема 8. Еволюція культури містобудівного планування	-	10	10	-	МО ₇ МО ₉
Тема 9. Інституційний устрій системи планування	-	10	10	-	МО ₇ МО ₉
Разом за семестр	-	90	90	-	МО₁

5. Тематика практичних занять.

Змістовий модуль 1. Основи містобудівного планування та урбаністика

Практичні заняття № 1-5 (10 год.)

Тема. Містобудівний розвиток територій. Майданчики для розробки детальних планів територій.

Мета: оволодіння термінологією та проблематикою містобудівного розвитку населених місць та територій.

Питання для обговорення:

1. Містобудівна проблематика. Характеристики та особливості перевантажених майданчиків.
2. Системи містобудівного планування.
3. Програмно-цільові моделі планування.
4. Балансові моделі планування.
5. Містобудівне зонування.
6. Карта містобудівного зонування.
7. Детальний план території як інструмент містобудування.
8. Формування команд (колективів) для розробки ДПТ представлених до вибору груп, а саме:
 - ДПТ Житлового комплексу в с. Рованці;
 - ДПТ Житлового комплексу в с. Світязь;
 - ДПТ торгово-розважального центру в м. Ківерці;
 - ДПТ реабілітаційного центру «Дім хоробрих».
9. Вибір об'єкту проектування.
10. Обговорення форм і методів коригування проектних робіт.

Література: 1-19

Практичні заняття № 6-10 (10 год.)

Тема. Прогнози, параметри та індикатори в містобудівному плануванні

Мета: набуття знань щодо прогнозування розвитку міських територій.

Питання для обговорення:

1. Перспективи вдосконалення містобудівного планування в контексті вибраних майданчиків.
2. Планування і розвиток громадських інститутів.
3. Аналіз чисельності населення і трудових.
4. Визначення урбанізованої екосистеми.
5. Основні проблеми міста як урбанізованої екологічної системи.
6. Проблеми енергозбереження, виробництва, транспорту, соціальні та економічні.
7. Вирішення екологічних проблем шляхом поєднання двох ідеологій: охорони навколишнього середовища і сталого розвитку, яка передбачає самообмеження і оптимізацію розвитку міста.

Література: 1-22

Практичні заняття № 11-15 (10 год.)

Тема. Містобудівне регулювання і розвиток територій. Аналіз концепцій ДПТ.

Мета: формування знань щодо проблем сучасних процесів урбанізації.

Питання для обговорення:

1. Урбанізація і питання системної динаміки.
2. Проектування соціально стійкого середовища.
3. Поняття стійкості, аспекти і компоненти соціально стійкого середовища.
4. Благоустрій громадського простору.
5. Громадські простори як ключові точки пішохідного каркасу міста.
6. Склад та зміст детального плану територій ДБН Б.1.1-14:2012 р.
7. Розробка детальних планів територій на різних майданчиках:
 - ДПТ Житлового комплексу в с. Рованці;
 - ДПТ Житлового комплексу в с. Світязь;
 - ДПТ торгово-розважального центру в м.Ківерці;
 - ДПТ реабілітаційного центру «Дім хоробрих».

Література: 1-20

Практичні заняття № 16-20 (10 год.)

Тема. Містобудівна політика

Мета: формування розуміння процесів та механізмів містобудівної політики.

Питання для обговорення:

1. Ієрархія містобудівного планування.
2. Місто і міська влада, правові аспекти розробки ДПТ.
3. Містобудівний кодекс.
4. Правове і просторове регулювання розвитку територій.
5. Містобудівна політика.
6. Містобудівне законодавство.
7. Економіка містобудування.
8. Оцінка екологічних наслідків реалізації містобудівних проектів.
9. Теорія планування.

Література: 20-29

Змістовий модуль 2. Містобудівний регламент

Практичні заняття № 21-25 (10 год.)

Тема. Комунікації в системі планування. Коригування розроблених концепцій ДПТ та визначення подальших дій по проектуванню.

Мета: : оволодіння теоретичними навиками в системі планування.

Питання для обговорення:

1. Планувальні інструменти поліпшення соціально-екологічного стану.
 2. Позиції влади і суспільства у формуванні політичного порядку.
 3. Питання модернізації міського середовища та ефективність роботи всієї системи містобудівного планування.
 4. Еволюція мобільності. Зміна поняття про транспорт при введенні поняття «стійкість».
- На прикладі організацій вибраних територій.

Література: 1-19

Практичні заняття № 26 - 30 (10 год.)

Тема. . Правила землекористування і забудови. Роль землепорядника в розробці ДПТ.

Мета: оволодіння теоретичними навиками в системі планування.

Питання для обговорення:

1. Координація процесів розвитку і планування вибраних майданчиків.
2. Механізми і інструменти координації містобудівного розвитку.
3. Механізми вдосконалення розвитку систем обслуговування (медичного, соціального). Природоохоронні заходи. На прикладі проектних майданчиків.
4. Прогнозування використання земельних ресурсів муніципального освіти методом екстраполяції, нормативним методом.
5. Нові формати урбаністичних ландшафтів.
6. Відновлення біорізноманіття в сучасних мегаполісах.
7. Біорізноманіття як екосистема обслуговування міст.
8. Нові формати урбаністичних ландшафтів.

Література: 1-19

Практичні заняття № 31- 35 (10 год.)

Тема. Якість середовища і публічного простору

Мета: формування практичних навиків щодо планування якісного публічного простору.

Питання для обговорення:

1. Етапи стратегічного планування.
2. Індикатори містобудівного розвитку та їх місце в інструментарії менеджменту.
3. Потенціал і ідентичність місця на прикладі вибраних майданчиків.

Література: 20-29

Практичні заняття № 36 - 40 (10 год.)

Тема. Аналіз та коригування проектної документації, що розробляється в групах

Мета: формування уявлень про теоретичні і практичні основи сталого розвитку вибраних територій.

Питання для обговорення:

1. Планування вибраних територій в контексті завдань розвитку населених місць.
2. Місце ДПТ в формування міської моделі: метаболізм, інтенсивність, урбанізм та неометрополітанізм.
3. Концепція «розумного, стійкого та інклюзивного» розвитку.

Література: 20-29

Практичні заняття № 41- 45 (10 год.)

Тема. Аналіз та коригування розроблених ДПТ

Мета: виявити і проаналізувати відповідність розроблених ДПТ нормам та вимогам ДБН.

Питання для обговорення:

1. Аналіз та коригування розроблених ДПТ, відповідність розроблених ДПТ нормам та вимогам ДБН.

2. Концепційні особливості ДПТ в плані забезпеченні жителів територій автомобільними стоянками.
3. Концепційні особливості ДПТ та склад і зміст документів (креслень) у відповідності до ДБН Б.1.1-14:2012 та постанови Верховної Ради від 26 лютого 2025 р. № 4267-ІХ.
4. Склад та зміст пояснюючої записки ДПТ.
5. Оцінка роботи над проектом, визначення перспектив їх критичного застосування.
Література:10-29

6. Теми для самостійної роботи

«Архітектурне проектування міського середовища (разом з КП)»

№ п/п	Тематика	К-сть годин
1	Тема 1. Містобудівний розвиток території	10
2	Тема 2. Прогнози, параметри та індикатори в містобудівному плануванні	10
3	Тема 3. Містобудівне регулювання та розвиток територій	10
4	Тема 4. Містобудівна політика	10
5	Тема 5. Комунікації в системі планування	10
6	Тема 6. Правила землекористування і забудови	10
7	Тема 7. Якість середовища і публічного простору	10
8	Тема 8. Еволюція культури містобудівного планування	10
9	Тема 9. Інституційний устрій системи планування	10
Разом:		90

Курсовий проєкт

Індивідуальне завдання з дисципліни «Архітектурне проектування міського середовища (разом з КП)» виконується упродовж другого модуля семестру. Із загальної кількості годин відведених на самостійну роботу (90 год.) на КП виділено 90 годин. Виконання його є обов'язковою умовою успішного вивчення курсу та отримання позитивної оцінки.

Метою виконання КП є розвиток навичок самостійної роботи, систематизація знань, набуття досвіду містобудівного прогнозування та оволодіння теоретичними методичними навичками розробки проєкту документів територіального планування, розробка детальних планів територій на різних майданчиках:

- ДПТ Житлового комплексу в с. Рованці;
- ДПТ Житлового комплексу в с. Світязь;
- ДПТ торгово-розважального центру в м.Ківерці;
- ДПТ реабілітаційного центру «Дім хоробрих».

Курсовий проєкт захищається під час семестру у години, виділені для здачі КП. При виконанні та оформленні індивідуального завдання студент може використовувати інтернет-ресурси. КП виконується у вигляді проєкту детального плану території в об'ємі що його вимагає ДБН з написанням пояснюючої записки.

Із оцінюється за 100-бальною шкалою. Виконання КП є обов'язковою складовою оцінки за екзамен.

Завдання КП з дисципліни «Архітектурне проектування міського середовища (разом з КП)»: аналіз існуючого стану просторового розвитку одного із міст України та розробка концепції стратегії його розвитку в майбутньому.

7. Методи навчання та оцінювання

Методи навчання:

МН₂ – практичний метод (лабораторні заняття);

МН₃ – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН₄ – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН₅ – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);

МН₆ – самостійна робота;

МН₇ – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Методи оцінювання:

МО₁ – екзамен;

МО₅ – командні проекти;

МО₇ – презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

МО₉ – захист практичних робіт.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Загальні критерії оцінювання знань наведені у розділі 6 положення «Про організацію освітнього процесу в Луцькому національному технічному університеті» № 839 (<https://drive.google.com/file/d/10Xfr5KdkM6pbTTBrKSxXJPV-PY3BR4jH/view>).

Поточний контроль передбачає виконання здобувачем розроблених до конкретної теми завдань та їх оцінювання (МО₇; МО₉). Поточний контроль також включає інші методи оцінювання (МО₅), які узгоджуються викладачем та здобувачем щодо обраної тематики. Виконання завдань за кожною темою оцінюється за 100-бальною шкалою.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Архітектурне проектування міського середовища (разом з КП)» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

	Поточний контроль*	Модульний контроль *			Оцінка за КП	Підсумковий семестровий контроль <i>Екзамен</i>	Підсумкова семестрова оцінка
	Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Заліковий модуль 5		
Ваговий коефіцієнт, %	20%	15%	15%	25%	25 %	100%	
Максимальна кількість балів (за 100 бальною шкалою)	100	100	100	100	100	100	

* види контрольних заходів передбачені п.6.2. Положення №839 про організацію освітнього процесу в Луцькому національному технічному університеті від 29.06.2024 року

Ліквідація заборгованостей щодо поточних контрольних заходів може здійснюватися впродовж усього періоду вивчення навчальної дисципліни (освітньої компоненти) у семестрі.

Модульний контроль передбачає проміжне оцінювання якості засвоєння здобувачем освіти теоретичного і практичного матеріалу, винесеного на цей контрольний захід (оцінюється в балах, максимальний - 100 балів).

Модульний контроль проводиться у терміни, узгоджені із затвердженим графіком освітнього процесу. МК здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання (тестування (в тому числі у системі дистанційного навчання Moodle)). Модульний контроль передбачає проведення 2

контрольних заходів: виконання тестових завдань за темами змістових модулів освітнього компонента.

На модульний контроль у формі тестування виносяться не менше 25 тестових завдань без групування за рівнями складності, кожне з яких містить 5 варіантів відповідей, з яких тільки одна відповідь є правильною. Модульний контроль знань здобувачів здійснюється двічі за семестр з використанням комп'ютерних технологій, якщо інше не передбачено відповідними розпорядженнями університету. Максимальна оцінка за модульним контролем 100 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЛНТУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	A (відмінно)
85 – 89	добре	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	задовільно	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1 – 34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання знань:

«A» – Здобувач вищої освіти вільно володіє програмним обсягом матеріалу, виявляє і демонструє особисті творчі здібності, вміє самостійно здобувати нові знання, демонструє ґрунтовні знання, вміння та практичні навички; без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, вміє використовувати методи наукового обґрунтування власних рішень, самостійно розкриває власні обдарування й нахили.

«B» – Здобувач вищої освіти вільно володіє програмним обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, вміє обґрунтувати та аргументувати свою думку.

«C» – Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому, самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати окремі аргументи для підтвердження думок.

«D» – Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, демонструє знання і розуміння основних положень з допомогою викладача, може поверхнево відтворювати і аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

«E» – Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.

«FX» – Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

«F» – Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Критерії оцінки тестових завдань:

90-100 балів отримує здобувач освіти, який вирішив більше, чим 90% із запропонованого набору тестових завдань;

85-89 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 85-89% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

75-84 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 75-84% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

65-74 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 65-74% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

60-64 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 60-64% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

35-59 балів отримує здобувач освіти, який вирішив 35-59% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності;

0-34 балів отримує здобувач освіти, який вирішив менше, ніж 34% із запропонованого набору тестових завдань різного рівня складності.

Модульний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу, винесеного на цей контрольний захід (оцінюється в балах, максимальний – 100 балів). Об'єкт модульного контролю - тестові завдання різного рівня складності.

Критерії оцінювання КПІЗ:

90-100 балів отримує здобувач освіти, який вільно володіє програмним обсягом матеріалу, виявляє і демонструє особисті творчі здібності, вміє самостійно здобувати нові знання, демонструє ґрунтовні знання, вміння та практичні навички; без допомоги вміє викладача знаходити та опрацювати необхідну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, вміє використовувати методи наукового обґрунтування власних рішень, самостійно розкриває власні обдарування й нахили.

85-89 балів отримує здобувач освіти, який вільно володіє програмним обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує завдання (вправи і задачі тощо) у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, вміє обґрунтувати на аргументувати свою думку.

75-84 балів отримує здобувач освіти, який вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому, самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати окремі аргументи для підтвердження думок.

65-74 балів отримує здобувач освіти, який відтворює значну частину теоретичного матеріалу, демонструє знання і розуміння основних положень з допомогою викладача може поверхнево відтворювати і аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

60-64 балів отримує здобувач освіти, який володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні або володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

35-59 балів отримує здобувач освіти, який володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

0-34 балів отримує здобувач освіти, який володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

1. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми (тем)
1.	Мультимедійний проєктор, комп'ютер, програмне забезпечення Microsoft PowerPoint, Internet.	1-9
2.	Комп'ютер чи планшет, програмне забезпечення. Обов'язкова наявність Internet.	1-9
3.	Програми та додатки з безкоштовним доступом: ZOOM	1-9
4.	Платформа дистанційного навчання Moodle	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності». - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Закон України «Про основи містобудування». - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.uny>
3. Закон України «Про Генеральну схему планування території України». - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
4. Закон України «Про затвердження Порядку розроблення містобудівної документації» - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
5. ДБН 360-92** Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень.
6. ДБН Б.1.1-11:2011. Склад і зміст схем планування території Автономної Республіки Крим та областей України
7. ДБН Б.1.1-13:2012. Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях
8. ДБН Б.1.1-15:2012 Склад і зміст генерального плану населеного пункту
9. ДБН Б.1.1-16:2013. Склад та зміст містобудівного кадастру
10. ДБН Б.1.1-6:2007 Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження схем планування території району
11. ДБН Б.1.1-7:2007 Система містобудівної документації. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження схем планування території сільради
12. ДБН Б.1-2-95. СМБД. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження і затвердження комплексних схем транспорту для міст України
13. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій
14. ДБН Б.2.4-1-94 Планування і забудова сільських поселень.
15. ДБН Б.2.4-3-95 Планування і забудова сільських поселень. Генеральні плани сільськогосподарських підприємств.
16. ДБН Б.2.4-4-97 Планування і забудова сільських поселень. Планування та забудова малих сільськогосподарських підприємств та селянських (фермерських) господарств.
17. ДБН Б.1.1-14:2012 Склад та зміст детального плану території
18. ДБН В.2.3-5-2001. Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів (зонінг)
19. ДСТУ-Н Б Б.1-1-12:2011 Настанова про склад та зміст плану зонування території
20. Вулиця для всіх. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://street4all.org.ua/>
21. 22. Дронова О. Л. Новий урбанізм у пошуках виходу з урбаністичного колапсу / О. Л. Дронова // Український географічний журнал. – 2015 - № 3. - С. 33-41.
23. Європейська хартія міст 1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakonbase.ru/content/base/21053/?pdf=1> або <http://uristinfo.net/2010-12-18-14-34-28/42-pdbilenchuk-mistseve-samovrjaduvannja-v-ukrayini/743-evropejskaja-hartija-gorodov.html>
24. Європейська хартія міст 2008 р. (Маніфест нової урбаністики) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-9.-European-chart.pdf
25. Жукович І. А. Smart-місто як новий об'єкт статистичних досліджень: визначення терміна / І. А. Жукович // Статистика України. - К.: Інформ.-вид. центр Держкомстату України, 2015. - N 1. - С. 18-22.
26. Камінська Н. В. Міжнародно-правові джерела муніципального права/ Н. В. Камінська //Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. - 2014. - № 3. - С. 87-92.
27. Комплексна стратегія розвитку Львова. 2012 - 2025 рр. 28. Концепція розвитку сільських територій. Затверджена розпорядженням КМУ від від 23 вересня 2015 р. № 995-р [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-%D1%80>
29. Концепція розвитку міста КИЇВ СМАРТ СІТІ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kyivsmartcity.com/concept/>

Архітектурне проектування міського середовища (разом з КП) [Текст]: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузь знань - 19 «Архітектура і будівництво» спеціальність – 191 «Архітектура та містобудування» освітня програма – «Архітектура та містобудування» / уклад. О. Балан - Луцьк: ЛНТУ, 2025 – 20 с.

Комп'ютерний набір О.Г. Балан
Редактор О.С. Пасічник

Підп. до друку «__» _____ 2025 р. Формат 60x84/16. Папір офс.
Гарн. Таймс. Ум. друк. арк. 2.
Тираж 50 прим.